



DE « INTERRELIGIEUZE DIALOOG » : LEUGENS, LAFHEID EN VERRAAD

Op zondag 31 oktober 2010 was de Syrisch-katholieke kathedraal van Onze-Lieve-Vrouw van de Verlossing in Bagdad het toneel van een gruwelijk bloedbad. Islamitische terroristen drongen het godshuis binnen tijdens de H. Mis en vuurden wild in het rond. De celebrant, pater Tha'er, werd neergeschoten terwijl hij aan het altaar stond, in zijn liturgische gewaden. Ook een andere priester onderging hetzelfde lot. Kerkgangers die zich in paniek in de sacristie hadden verschanst werden met granaten afgemaakt. In totaal lieten 44 gelovigen het leven.

Overlevenden zeiden dat de terroristen een kogelregen afvuurden op het Kruis terwijl zij spotkend riepen : « **Zeg Hem dat Hij jullie moet redden !** » Een trieste echo van het woord van de opperpriesters en schriftgeleerden op Golgotha : « *Als Gij Gods Zoon zijt, kom dan van het kruis af* » (Mat. 27, 42).

In 2003 waren er in Bagdad nog 40.000 christelijke gezinnen, vandaag nog amper... 50 ! Maar, aldus de Chal-

deeuwse aartsbisschop Mgr. Warda, tot kort vóór de aanslag begonnen de christenen terug te keren naar de hoofdstad, in het bijzonder naar de wijk Dora die omwille van zijn groot aantal kerken "het Vaticaan van Irak" wordt genoemd. Wilden de moordenaars van de Iraakse tak van Al-Qaida, die de aanslag opeiste, op de meest brutale wijze een definitief einde maken aan deze terugkeer ? Hoe dan ook, de aloude christenheid van het Midden-Oosten is de fundamentalistische islam een doorn in het oog en moet klaarblijkelijk verdwijnen. « *La valise ou le cercueil* » ("De valies of de doodskist"), zoals het FLN het in de jaren vijftig in Frans-Algerije formuleerde...

In Rome sprak Paus Benedictus XVI zijn afschuw over de gewelddaad uit en beloofde « *verder voor de vrede in Irak te zullen bidden.* »

De vraag is over welke « vrede » de H. Vader het hier heeft. De vrede van het kerkhof, wanneer de laatste christen van het toneel verdwenen is ? Allicht niet : de Paus heeft, als overtuigd aanhanger van de conciliaire oecumene, het vreedzaam samenleven van de verschillende godsdiensten voor ogen. Maar ziet hij dan niet wat voor een hersenschim dit is die elke dag tegengesproken wordt door de realiteit ?

Van 11 tot 24 oktober ging in het Vaticaan de bisschoppensynode over het Midden-Oosten door,

waarin alles draaide om de « interreligieuze dialoog ». Eén van de aanwezigen was Mgr. Raboula Antoine Beylouni, een Libanese aartsbisschop van de Syrisch-katholieke ritus. Deze prelaat, die elke dag te midden van de moslims leeft en wéét waarover hij spreekt, diende een schriftelijke tussenkomst in waarin hij zijn medebisschoppen wou wijzen op een aantal punten die deze dialoog « *moeilijk en soms onefficiënt* » maken.



Toegangsportaal van een Koptische kerk in Caïro. De christelijke Kopten, die 10% van de Egyptische bevolking uitmaken, worden door de islamitische meerderheid gediscrimineerd en vervolgd.

Deze bedenkingen vielen echter niet in goede aarde, want in Rome dult men geen kritiek op de oecumene zoals Vaticanum II die gepropageerd heeft...

Sandro Magister, de bekende Italiaanse *Vatican watcher*, bond de kat de bel aan toen hij op 23 oktober op zijn blog bekendmaakte dat de *Osservatore Romano* van de tussenkomst van Mgr. Beylouni slechts een *gekuiste versie* gepubliceerd had : **op uitdrukkelijk bevel van de Staatssecretaris van het Vaticaan, kardinaal Bertone, waren alle passages die niet "vriendelijk" waren voor de islam gewoon geschrapt !**

We geven hieronder de volledige tekst van de gecensureerde passages :

« *De Koran prent de moslim de fierheid in dat hij de enige ware en volledige godsdienst bezit, een*

godsdienst onderwezen door de grootste profeet, want hij is de laatste in de rij. De moslim maakt deel uit van de bevoorrechte natie en hij spreekt de taal van God, de taal van het paradijs, de Arabische taal. Daarom komt hij naar de dialoog met een superioriteitsgevoelen en met de zekerheid dat hij de zege zal behalen.

« De Koran, waarvan verondersteld wordt dat hij van begin tot einde door God zelf geschreven werd, kent dezelfde waarde toe aan alles wat geschreven is : dogma's even goed als gelijk welke wet of praktijk.

« In de Koran is er geen gelijkheid tussen man en vrouw, noch in het huwelijk zelf (want de man kan verschillende vrouwen nemen en kan naar eigen goeddunken van hen scheiden), noch in het erfenisrecht (de man heeft recht op een dubbel deel), noch in het getuigenis voor een rechtbank (de stem van de man staat gelijk met de stem van twee vrouwen), enz.

« De Koran staat de moslim toe de waarheid voor een christen te verbergen en het omgekeerde te zeggen en te doen van wat hij werkelijk denkt en gelooft.

« In de Koran staan tegenstrijdige verzen en verzen die ongeldig gemaakt worden door andere, wat de moslim de mogelijkheid biedt gebruik te maken van een vers naar keuze dat in zijn kraam past. Zo kan hij de christen zeggen dat hij nederig en vroom is en gelooft in God, zoals hij hem ook kan behandelen als goddeloos en afvallig en een afgodendienaar.

« De Koran geeft de moslim het recht de christenen te oordelen en hen te doden door de djihad of heilige oorlog. Hij verordent om de godsdienst op te leggen met geweld, met het zwaard. De geschiedenis van de invallen is daar getuige van. Daarom erkennen de moslims de godsdienstvrijheid niet, niet voor henzelf en niet voor de anderen [als ze geloven in de waarheid te zijn is dat normaal !]. En het wekt geen verbazing dat alle Arabische en moslimlanden weigeren om de "Rechten van de mens", ingesteld door de Verenigde Naties, in hun geheel toe te passen [ze hebben nog groot gelijk ook].

« Moet men tegenover al deze en soortgelijke verboden de dialoog schrappen ? Neen, zeker niet. »

Al het bovenstaande was door de schaar van kardinaal Bertone weggeknipt. De rest was wél bewaard, omdat het over de christenen gaat :

« Maar men moet de juiste thema's kiezen en christelijke gespreksgenoten die bekwaam zijn en degelijk gevormd, moedig en vroom, wijs en voorzichtig... en die op een heldere en overtuigende manier de waarheid zeggen. Bepaalde dialogen op tv zijn soms betreurenswaardig omdat de christelijke deelnemer niet opgewassen is tegen zijn taak en er niet in slaagt om alle schoonheid en spiritualiteit van de christelijke godsdienst weer te geven, wat de toehoorders schandaliseert. »

De laatste zin uit de tussenkomst van Mgr. Beylouni werd (uiteraard) ook gecensureerd :

« Erger nog, er zijn soms christelijke geestelijken die in de dialoog, om de sympathie van de moslims te winnen, Mohammed "de Profeet" noemen en er de bekende islamitische aanroeping aan toevoegen : Salla lahou alayhi wa sallam, "Dat de Vrede en de Zegeningen van God op hem mogen rusten"... »

Blijkbaar moet de waarheid verzwegen worden omdat zij een hindernis zou kunnen zijn voor een « dialoog » die tot op vandaag in heel de wereld enkel geleid heeft tot toenemende vijandigheid tegenover en misprijzen voor de Kerk.

Onder de gastsprekers op de synode bevond zich – *dialogue oblige* – een Irakese sjiietische ayatollah, die zonder verpinken verkondigde dat er « *geen enkel probleem, geen enkele moeilijkheid* » was « *in de relaties tussen islam en christendom, in geen enkel moslimland.* » Alsof de massale vlucht van de christenen uit Irak en uit het hele Midden-Oosten een fictie is ! **Geen enkele van de aanwezige katholieke bisschoppen liet enig protest horen tegen deze manifeste leugens.** Kardinaal Tauran, verantwoordelijk voor de interreligieuze dialoog, merkte enkel op dat hij door de toespraak van de ayatollah... « *verrast was* ».

Wat kan men anders besluiten dan dat leugens, lafheid en verraad vandaag de Kerk in hun greep hebben ?

redactie KCR

WAT WIL DE KCR ?

De Rooms-katholieke Kerk is ziek, doodziek. Haar ziekte draagt een naam : het Tweede Vaticaans Concilie, een « pastoraal » concilie dat bewust een breuk wilde met de Traditie en dat met zijn nieuwichterijen een gif in de aderen van de Kerk heeft gespoten waaraan zij langzaam sterft. Iedereen kan de trieste feiten vaststellen, maar de hiërarchie gaat halsstarrig door op de ingeslagen weg die naar het verderf voert.

Eén man heeft zich vanaf het begin in woord en geschrift tegen deze dwaasheid verzet : abbé Georges de Nantes (1924-2010), theoloog, oprichter van de Liga van de katholieke Contrareformatie en stichter van de communautiteiten van de Kleine broeders en de Kleine zusters van het H. Hart. Tot driemaal toe deed hij een canoniek beroep op de Paus opdat de Opperherder zelf een onfeilbaar oordeel zou uitspreken over de decreten van Vaticanum II. Driemaal weigerde de Paus. Abbé de Nantes werd weggehoond, belasterd en "gediskwalificeerd" verklaard.

Met evenveel kracht heeft hij de traditionalisten gewaarschuwd de Kerk niet uit onvrede de rug toe te keren en hun heil te gaan zoeken in afgescheurde groeperingen : « *Geen schisma, geen ketterij !* »

Het is niet de KCR die de Kerk zal redden, het is de Kerk die zichzelf zal redden wanneer een Derde Vaticaans Concilie en een Paus die gehoorzaamt aan alle vragen van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima een heerlijke katholieke Renaissance zullen inluiden !

ORTHODROMIE

HET Griekse woord *orthodromie* drukt heel precies onze lotsbestemming uit: een wedren die recht op het einddoel afgaat, maar via schijnbare omwegen (*loxodromie*).

Wanneer we de wereldgeschiedenis beschouwen dan lijkt het dat God, Vader, Zoon en Heilige Geest, de mensheid in de loop van de eeuwen langs heel wat omwegen heeft geleid, en langs alle soorten van veldslagen, alvorens ons uiteindelijk in de haven te doen aanbellen. En toch zullen wij, als wij daar eenmaal zijn aangekomen, begrijpen dat ieder van ons, de heilige Kerk en de mensheid in haar geheel de kortste weg hebben gevolgd van een algemene *orthodromie*, beheerst door een Voorzienigheid vol liefde, van GENESIS tot APOCALYPS.

Zo vervult het « *groot teken* » dat in de Hemel verschijnt, in hoofdstuk 12 van de Apocalyps, de belofte die gedaan werd in hoofdstuk 3 van Genesis. De twee teksten beantwoorden op elk punt aan elkaar, als om heel het grandioze werk van God te omvatten, van het begin, ALFA, tot het einde, OMEGA, in het Onbevlekt Hart van Maria.

« *Een Vrouw* »: het is de nieuwe Eva dankzij wie de overwinning aan alle levenden zal geschonken worden. « *Bekleed met de zon, de maan aan haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. Zij was zwanger, en kreet in haar weeën en in haar barensood.* » De « *inspanning* » van het baren wordt aangeduid met het woord « *kruisiging* », zodat we letterlijk moeten vertalen: « *Zij werd gekruisigd om te baren* ». Alvorens te baren wordt deze vrouw

op de proef gesteld door een « *marteling* », een « *kruisiging* », als een repliek op de beproeving van het Aards Paradijs waaraan Eva bezwaken is.

« *Nog een ander teken verscheen aan de Hemel: een grote, rossige Draak met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen zeven kronen.* » Dit is de terugkeer van Satan, voor de grote strijd van het einde der tijden waarin de Maagd, sterk als een leger in slagorde, zal triomferen door de genade van haar Zoon Jezus en de kop van de slang zal verpletteren – zoals beloofd in het begin van de tijden (Gen. 3, 15).

Als Moeder van de Verlosser is zij de eerste in de geschiedenis van de wereld en in elk van onze zielen, die zij aantrekt en waarin zij de devotie tot haar Onbevlekt Hart doet geboren worden door haar verschijningen, van de *rue du Bac* in Parijs tot de *Cova da Iria* in Fatima.

Deze devotie van het einde der tijden beantwoordt aan een universele aantrekkingskracht, door God onze Vader vanaf het begin in het hart van elk schepsel gelegd, tot deze « *Wijsheid* » waarvan de aanwezigheid bij Hem opgemerkt werd door de geïnspireerde schrijvers, de auteurs van de wijsheidsboeken van het Oude Testament:

« *Jahweh schiep mij als zijn eerste werkstuk, als het eerste werk dat Hij ooit heeft gemaakt.*

« *Van oudsher ben ik gevormd, van den beginne, vóór de eerste tijden der aarde.*

« *Toen er nog geen oceanen waren, was ik geboren, toen er nog geen bronnen, rijk aan water, bestonden* » (Spreuken 8, 22-24).



« *Ó Fatima, adeus, Virgem Mãe, adeus...* » Slottaferieel van het oratorium FATIMA, gecomponeerd door broeder Henry van het Kruis en uitgevoerd door jongeren van de CRC op hun zomerkamp in 2010.

Zij zei het zelf tegen Bernadette, in Lourdes : « *Ik BEN DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS.* »

« *Toen er nog geen bronnen, rijk aan water, bestonden* ». Abbé de Nantes probeert de diepere zin te begrijpen van deze geïnspireerde woorden die de Kerk in de mond van de H. Maagd legt : volgens hem heeft God de « *bronnen, rijk aan water* » geschapen met het oog op de openbaring van het H. Hart van Jezus en Maria, bron van niet aflatende genade. Dat is de betekenis van deze vrouwelijke aanwezigheid bij God « *eer Hij de aarde had gemaakt* ».

« *Ik was aanwezig* », zegt zij, om de komst van Gods Zoon op de aarde voor te bereiden, en de komst van de H. Geest, bron van levend water, vuur, liefde en geestelijke zalving van de zielen.

« *Toen Hij de hemel welfde, was ik aanwezig, toen Hij een kring trok rond het vlak van de oceaan. Toen Hij daarboven de wolken bevestigde, en de bronnen van de oceaan begonnen te stromen ; toen Hij de zee haar grenzen stelde, dat de wateren haar oevers niet zouden overschrijden ; toen Hij de fundamenteën der aarde legde, was ik bij Hem als zijn troetelkind.* »

« *Elke dag was ik zijn vermaak, heel de tijd dartelde ik onder zijn ogen, spelend op zijn wereldronde en mij vermakend met de kinderen der mensen* » (Spreuken 8, 27-31).

Vanuit het standpunt van het eeuwige nu waarin deze verpersoonlijking van de Wijsheid zich beweegt kunnen we een naam geven aan de mensenkinderen waarmee zij zich « *vermaakt* » : Bernadette, Catherine¹, Maximin en Mélanie², Thérèse³, Lucia, Francisco en Jacinta... zonen en dochters van Adam, « *arme zondaars* » die zij wil redden.

« *Welnu dan kinderen, luistert naar mij. Hoort naar de lessen, weest wijs en verwerpt ze niet ! Gelukkig de mens die naar mij luistert, gelukkig zij die mijn wegen bewaren, die elke dag aan mijn deuren waken en de wacht houden aan de posten van mijn poorten.* »

« *Wij mij vindt, heeft het leven gevonden, en welbehagen verkregen van Jahweh.* »

« *Maar wie mij mist, benadeelt zichzelf, en al wie mij haten, beminnen de dood* » (Spreuken 8, 32-36).

Daarom, om « *gered* » te worden, dat wil zeggen om binnen te gaan in de familie van de heiligen, in de goddelijke Familie van een God die Vader, Zoon en Heilige Geest is, moeten wij ons hechten aan de Maagd Maria met de spontane geestdrift van een kind dat zijn hart schenkt aan deze Onbevleete Moeder. Het kwaad heeft geen toegang tot haar, zij is « *vol van genade* » (Lc 1, 28), onoverwinbaar door het vlees, de wereld en Satan, ontroerend door haar schoonheid en gratie, haar liefelijkheid en zachtheid, haar maagdelijkheid, vurigheid en vroomheid. Zij is de gezellin van God, vandaag en in alle eeuwig-

heid. Zij neemt op zichtbare wijze de plaats in van de onzichtbare Geest die haar bewoont en haar vervult met zijn zeven gaven.

Zij toont ons de gezegende Zoon, vrucht van haar schoot, ons Hoofd en onze Verlosser Jezus Christus.

Kinderen van Maria worden, door haar gered worden, betekent binnengaan in een nieuw leven van « *allesomvattende liefde* » (abbé de Nantes). Zij is de Deur van de Hemel, waarlangs men binnengaat in het intieme leven van de goddelijke Personen, in dat sublieme liefdescircuit tussen de Vader, de Zoon en de H. Geest.

Het is omwille van deze absolute, goddelijke voorrang van de devotie tot het Onbevleete Hart van Maria dat onze geestelijke vader, gedreven door een plotse inspiratie, op 22 augustus 1993 – feest van het Onbevleete Hart – het rozenhoedje als volgt begon op te zeggen : « *Ik HOU VAN U, Maria, vol van genade, de Heer is met u...* »

Het was de dag waarop onze medebroeder Gabriël van Sint-Jan het gewijd habijt ontving en als patroon broeder Gabriel Mossier kreeg. Deze Gabriel Mossier was een trappist die monnik geworden was na een carrière als officier. Tegen een geestelijke uit zijn vriendenkring zei hij ooit :

« *Weet je, het is in het religieuze leven niet allemaal rozengeur en maneschijn. Vanaf het begin kreeg ik te maken met verschrikkelijke beproevingen : hoofdpijn, zenuwachtigheid, lusteloosheid, verdriet, angsten, verleidingen, noem maar op. Ik bad, ik huilde, ik pijnigde mezelf tot bloedens toe. God bleef doof en liet me zoals Jezus in de hof van Gethsemane.* »

« *Op een dag dat ik ongelukkiger was dan ooit riep ik uit : "God, heb toch medelijden met mij ! Wat wilt Gij dat ik doe ?" Plots meende ik een innerlijke stem te horen die me heel duidelijk zei : "HOU VAN MARIA ! HOU VAN MARIA !" En tegelijkertijd ontstaken die eenvoudige woorden in mijn hart een ware liefdesbrand, die weldra al mijn zintuigen en heel mijn lichaam vervulde.* »

« *Toen ben ik begonnen met van Haar te houden zoals ik nog nooit van Haar gehouden had, Haar zodanig te beminnen dat het me niet mogelijk was nog méér te beminnen ! En vanaf dat ogenblik was het gedaan met mijn beproevingen. Ik had geen last meer van angsten, moeilijkheden, pijn. Integendeel : ik was vol vreugde, heel de tijd vol vreugde, omdat de H. Maagd, mijn zo goede en hemelse Moeder, alles veranderde en omvormde tot verrukkingen. Alles ! Zelfs de bitterste vernederingen en de meest bloedige offers ! Ik heb de Hemel op aarde en ik ben niet meer in staat om boete te doen, ik die zo'n grote zondaar was.* »

broeder Bruno van Jezus

(1) De H. Catherine Labouré (1806-1876) was in 1830 getuige van de Verschijningen van Onze-Lieve-Vrouw in de kapel van de *rue du Bac* in Parijs. – (2) Maximin Giraud (1835-1875) en Mélanie Calvat (1831-1904) zagen de H. Maagd in 1846 in het Franse Alpendorpje La Salette. – (3) Thérèse Martin, de H. Teresia van Lisieux (1873-1897).

DE H. LIJKWADE : HET TABOE DOORBROKEN

ALLES, maar dan ook alles, wijst er op dat de H. Lijkwade van Turijn authentiek is en wel degelijk het Lichaam van Onze Heer Jezus Christus omhuld heeft. De wetenschappelijke bewijzen daarvoor werden in 1978 geleverd door het STURP (*Shroud of Turin Research Project*), een multidisciplinair project waarbij het beroemde linnen weefsel op de meest grondige wijze onderzocht en geanalyseerd werd. De resultaten werden gepubliceerd in verschillende gespecialiseerde tijdschriften.

De bestudering van de H. Lijkwade kwam daardoor in een stroomversnelling, en in de loop van de daaropvolgende jaren werden steeds nieuwe ontdekkingen gedaan die de authenticiteit bevestigden.

Zo werd aangetoond dat de vlekken van de verwondingen hemoglobine bevatten en positief reageerden op een albuminetest, wat betekent dat het wel degelijk om bloed gaat en niet om kleurstof. De gelijktijdige aanwezigheid van serum en bilirubine (een stof die afgescheiden wordt door de gal bij de afbraak van rode bloedcellen als gevolg van een slechte behandeling) wijst er op dat het lijnwaad een dode man omhuld heeft die zeer zwaar toegetakeld was. Op de afdruk van de oogleden van de Man van de Lijkwade vond men de sporen van twee munten uit de tijd van Pontius Pilatus. En de mysterieuze afbeelding van een gekruisigd menselijk lichaam bleek veertig fysische en chemische kenmerken te bezitten die onmogelijk na te bootsen waren door een middeleeuws vervalsers. Hoe was die afbeelding dan tot stand gekomen? Op die vraag konden de geleerden enkel antwoorden met theorieën maar niet met een afdoende verklaring. Wat we wel met zekerheid weten is dat men vanaf het moment dat de H.

Lijkwade in de geschiedenis opduikt van generatie op generatie heeft geloofd dat de afbeelding « *niet door mensenhanden vervaardigd* » was (*acheiropoiëtos*).

De belangstelling voor en de devotie tot de H. Lijkwade namen door al deze ontdekkingen geweldig toe – en meteen ook de tegenstand tegen een relikwie die met recht en reden « *het bewijs van de dood en de verrijzenis van Christus* » kon genoemd worden.¹ Christus was en is teken van tegenspraak, en de spectaculaire bevindingen van de wetenschap aangaande zijn Lijkwade riepen niet enkel bewondering en verering op.



Banier van het H. Aanschijn in de kapel van het *Maison Saint-Joseph*. « Houd op met die drukdoenerij rond mijn Beeltenis, val op uw knieën en vereer haar. Breng dank aan mijn Vader omdat Hij toegestaan heeft dat op hetzelfde ogenblik van uw verlossing u een teken werd nagelaten dat even zeker is voor de ogen van de nederige als verwarrend voor de geest van de hoogmoedige. »

EEN TWIJFELACHTIG « GODSGERICHT »

De tegenstanders (McCrone, Sox, Gove) drongen in de media aan op wat zij de ultieme proef noemden: een datering volgens de koolstof-14-methode, waarbij (eenvoudig gezegd) de ouderdom van materialen wordt bepaald door de afnemende radioactiviteit ervan te meten. De methode is populair om oude voorwerpen te dateren, maar alle specialisten weten dat zij grote zorgvuldigheid in de procedure vereist en belangrijke marges van onzekerheid inhoudt. De vijanden van de H. Lijkwade slaagden er op slinkse wijze in om van deze datering « *een profane en moderne versie van een soort godsgericht* » (abbé de Nantes) te maken: geen enkel bewijs dat door andere wetenschappen al aangebracht was, zou stand kunnen houden wanneer de koolstofdatering de Lijkwade *niet* in de eerste

eeuw van onze jaartelling zou situeren.

« *Het klimaat was niet sereen, gezond of heilig toen de Kerk in 1986 zwichtte voor de druk en de onwaardige chantage die de wereldopinie op haar uitoefende. Paradoxaal genoeg besliste het Vaticaan*

(1) Broeder Bruno Bonnet-Eymard, *Le Saint-Suaire, preuve de la mort et de la résurrection du Christ*, 2^{de} verbeterde uitgave CRC 1988 (160 pp.). Het eerste deel van dit boek, in 1979 als zelfstandig artikel verschenen, werd in het Nederlands vertaald en als speciaal nummer uitgegeven door *DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 20^{STE} EEUW* onder de titel « *De H. Lijkwade van Turijn, bewijs van de dood en de verrijzenis van Christus* » (1980).

om vertrouwen te schenken aan de tegenstanders van de echtheid en alle stappen van de analyse en het toezicht op de verschillende verrichtingen in hun handen te leggen ! Terwijl men veel zou mogen verwachten van een degelijk uitgevoerd onderzoek was er nu van het begin af aan alle reden om te vrezen voor een al te doorzichtig complot » (broeder Bruno).²

In oktober 1988 werden de resultaten bekendgemaakt van het onderzoek van het kostbare linnen met de koolstofmethode : de H. Lijkwade zou dateren uit 1260-1390 en dus een middeleeuwse vervalsing zijn ! Kardinaal Ballestrero, de toenmalige aartsbisschop van Turijn en officiële bewaarder van de kostbare relikwie, publiceerde op 13 oktober 1988 een communiqué waarin het volgende te lezen was :

« *De laboratoria van de universiteiten van Arizona en Oxford en van het polytechnisch instituut van Zürich, die de datering van het weefsel van de H. Lijkwade hebben uitgevoerd met de koolstofmethode, hebben op 28 september 1988 via Dr. Tite van het British Museum, coördinator van het project, de resultaten van hun werk meegedeeld aan de pauselijke bewaarder van de Lijkwade. Het bewuste document preciseert dat het weefsel van de Lijkwade op basis van de toegepaste dateringsmethode, met een waarschijnlijkheidsgraad van 95 %, moet gesitueerd worden tussen 1260 en 1390.* »

De wetenschappers die gespecialiseerd waren in de studie van de H. Lijkwade, de zgn. *sindonologen*, waren met verstomming geslagen : al hun onderzoekswerk wees met steeds meer overtuigingskracht in de richting van de echtheid, maar de koolstofdatering zette daar een groot kruis over. Over de hele wereld kopten de media : « MIDDELEEUEWSE VERVALSING ». Geen enkele wetenschapper durfde daar tegen in te gaan. Over de relikwie van Turijn viel plots een ijzige stilte.

Broeder Bruno Bonnet-Eymard, die in 1978 deelnam aan het sindonologisch Congres van Turijn en gerust mag beschouwd worden als één van de grootste specialisten van de H. Lijkwade, had onmiddellijk – net zoals vele andere geleerden trouwens – grote twijfels bij de resultaten van de koolstofdatering. Een massa bewijzen ten gunste van de authenticiteit kon toch zomaar niet van de tafel geveegd worden door één enkele tegenwerping ! Zoals abbé de Nantes het uitdrukte : « *Zelfs de meest fanatieke voorstander van de koolstofdatering moet logisch blijven met zichzelf : vermits de Lijkwade reeds bestond vóór de datum die vastgesteld werd door de laboratoria voor nucleaire fysica, is die datum verkeerd. Hoe zou immers een cijfer, dat enkel maar het*

resultaat is van mathematische berekening, stand kunnen houden als historische datum wanneer alle andere, samenhangende, wetenschappelijke gegevens in een andere richting gaan ? Wij vragen dus aan de heren van de koolstofmethode dat zij hun berekeningen zouden herzien, of dat zij ons een verklaring zouden geven voor het cijfer op hun computers » (KCR 17^{de} jg. nr. 4, juli-aug. 1989).

Broeder Bruno heeft alle hypothesen die een foute koolstofdatering zouden kunnen verklaren minutieus onderzocht. Geen enkele voldeed. De waarheid was veel eenvoudiger : **er is bedrog gepleegd**. Onmogelijk ? Niet als men zich realiseert hoezeer de Waarheid van Christus de mensheid verdeelt in voor- en tegenstanders, in vervolgers en martelaren...

Met de hardnekkigheid van een heuse detective heeft broeder Bruno het hele verloop van de verrichtingen en de protocollen die leidden tot de koolstof-14-datering tot op het bot onderzocht.³ Hij kwam te weten dat Dr. Tite van het British Museum aan ir. Jacques Evin van de universiteit van Lyon vóór de datering gevraagd had hem een staal van een middeleeuws weefsel te bezorgen dat zoveel mogelijk op de H. Lijkwade moest gelijken. Evin stuurde hem een fragment van de koorkap van de H. Lodewijk van Anjou, een weefsel uit de periode... 1268-1314 ! « *In eer en geweten* », aldus broeder Bruno, « *bevestig ik dat Dr. Tite vóór, tijdens en na het nemen van de stalen er alles aan gedaan heeft om de fragmenten te verwisselen.* » Hij werd daarbij geholpen door het (gewild ?) amateurisme waarmee op 21 april 1988 in de dom van Turijn te werk gegaan werd, toen lukraak (!) een stuk stof uit de H. Lijkwade geknipt werd voor het C-14-experiment. Giovanni Riggi onderscheidde met het blote oog in het staal dat hij afknipte draden « van een latere toevoeging » en verwijderde die ! Niemand zorgde ervoor dat de fragmenten behoorlijk gereinigd werden van proteïnen en andere onzuiverheden waarmee ze besmet konden zijn, want er was geen enkele scheikundige aanwezig ; enzovoort. Niet verwonderlijk dat Dr. John Heller van het STURP verklaarde : « *Hun koolstofdatering is waardeloos !* »

Alle kritiek werd echter vakkundig gesmoord. De “wetenschap” had gesproken, *causa finita*. De geleerden die aan het STURP-programma hadden meegewerkt, bleven overtuigd van de echtheid van de relikwie maar werden niet meer gehoord. De belangstelling van de grote massa ging terug uit naar het brood en de spelen van elke dag. Het was of de H. Lijkwade opnieuw begraven werd...⁴

(2) *La réhabilitation scientifique du Saint Suaire de Turin*, CRC nr. 250, december 1988. Deze studie (50 pp.) werd volledig in het Nederlands vertaald en uitgegeven als speciaal nummer van *DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 20^{STE} EEUW* onder de titel « *De Heilige Lijkwade is authentiek* » (1989). – (3) Het hele relaas, dat leest als een spannende roman, kan men terugvinden in *DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 20^{STE} EEUW*, 17^{de} jaargang nr. 5, september-oktober 1989, pp. 15-24. – (4) Dit weerhield er broeder Bruno niet van in mei 2000 in de CRC opnieuw een rijk geïllustreerd artikel te publiceren. Het verscheen in vertaling in *HU IS VERREZEN !* nr. 38 (maart-april 2009) onder de titel « *Een authentieke relikwie. De H. Lijkwade van Turijn doorheen de eeuwen.* » Blikvanger is de miniatuur van het Pray-manuscript uit 1192-1195, waarop de Lijkwade gedetailleerd weergegeven is... honderd jaar vóór de datering die door Dr. Tite & co. zo triomfantelijk bekendgemaakt werd !



Broeder Bruno Bonnet-Eymard, geestelijke zoon en opvolger van abbé de Nantes en prior van de communauteit van de Kleine broeders van het H. Hart, is een wereldwijd erkend specialist van de H. Lijkwade. Hij heeft verschillende studies op zijn naam staan.

HET COMLOT VAN DE STILTE DOORBROKEN

In april 2010 publiceerde het internationale tijdschrift 30 *GIORNI* een artikel van Paolo Di Lazzaro, hoofd van een team onderzoekers verbonden aan het Italiaans Nationaal agentschap voor nieuwe technologieën: « *Scientific Hypotheses on the Origin of the Body Image of the Shroud* ». De auteur en zijn medewerkers hebben de draad van de wetenschappelijke studie van de Lijkwade van Turijn terug opgenomen door te trachten een antwoord te geven op de vraag naar de totstandkoming van de beeltenis op het linnen weefsel:

« In 2005 stelden wij vast dat bepaalde linnen draden die bijdragen tot de vorming van de beeltenis van de H. Lijkwade onder de microscoop een morfologische structuur vertonen die vergelijkbaar is met de structuur die wij verkregen door verschillende stoffen te bestralen met ultraviolet laserlicht. [...] Materialen die bestraald worden met laserlicht ondergaan een verandering van hun structuur die afhankelijk is van het spectrum, de intensiteit en de duur van de bestraling. Eén van de eigenschappen van ultraviolet laserlicht is dat het slechts zeer beperkt doordringt in materialen, met inbegrip van stoffen. Nu is één van de karakteristieken van de beeltenis van de H. Lijkwade die het moeilijkst te reproduceren zijn precies de uiterste oppervlakkigheid van de kleur: elke linnen draad, die een diameter van ongeveer 0,3 mm heeft, bevat ongeveer tweehonderd vezeltjes, en het verkleurde deel dringt het buitenste vezeltje niet verder binnen dan in wat wij de "primary cell wall" noemen, een uiterst fijn vliesje met een dikte van slechts 0,2 duizendste van een millimeter – een "dikte" die zo onbeduidend is dat wij er ons amper een voorstelling van kunnen maken. »

Hun experimenten toonden aan dat met een uiterst korte impuls van ultraviolet laserlicht (slechts enkele duizendsten van een seconde) een vergelijkbare verkleuring als op de Lijkwade kon verkregen worden, waarbij dus enkel de *primary cell wall* van de buitenste vezeltjes gekleurd werd. Wanneer de intensiteit een fractie verhoogd werd, ging de verkleuring al veel dieper; wanneer ze een fractie verlaagd werd, was er helemaal geen verkleuring meer.

Hoe belangwekkend deze resultaten ook zijn, ze geven nog geen uitsluitsel over de wijze waarop de afbeelding precies tot stand gekomen is. Di Lazzaro: « Als

men bedenkt wat een stralingskracht wij hebben moeten gebruiken om de verkleuring van één enkele vierkante centimeter linnen te bekomen, dan betekent dit dat men om de hele afbeelding op de Lijkwade met één lichtflits te reproduceren 14.000 lasers zou nodig hebben die elk op hetzelfde moment een verschillende zone van het linnen zouden moeten bestralen. »

In een interview met EUROPA PRESS op 7 mei jl. verklaarde de Italiaanse onderzoeker: « **Onze bevindingen spreken de religieuze theorie van het mirakel van de Verrijzenis niet tegen.** »

Dat met deze studie een taboe doorbroken werd, bewijst het feit dat het eerste artikel over de bevindingen van het Italiaanse team in maart 2008 verscheen in het befaamde wetenschappelijk tijdschrift *APPLIED OPTICS*, dat in het begin van de jaren 1980 de resultaten van het STURP-programma gepubliceerd had. Di Lazzaro: « Na de koolstofdatering [van de H. Lijkwade] hadden de voornaamste wetenschappelijke tijdschriften een houding van uiterste voorzichtigheid aangenomen, en zij hadden zelfs geweigerd wat dan ook over de kwestie te publiceren. Deze verandering van houding is enkel te verklaren door een werkelijk sensationeel resultaat. Onze bevindingen werden nadien officieel voorgesteld tijdens twee internationale conferenties: "High Power Lasers" aan de universiteit van Lissabon en "The Shroud of Turin: Perspectives on a Multifaced Enigma" aan de universiteit van Columbus (Ohio) » (art. cit.).

redactie KCR

Alle artikels en brochures die in voetnoot vermeld werden, zijn nog steeds verkrijgbaar. U kan ze bestellen op ons gewone adres of via e-mail. Prijs overeen te komen.

DE PAUS EN DE INTEGRISTEN

OP 7 juli 2007 herstelde Paus Benedictus XVI met het *motu proprio SUMMORUM PONTIFICUM* het aloude Misaal van de H. Pius V in ere. Daarmee werd een belangrijke opening gemaakt naar de integristen, die in de lijn van Mgr. Marcel Lefebvre enkel de tridentijnse ritus erkennen. Op 21 september 2009 volgde de opheffing van de excommunicatie van de bisschoppen die door Mgr. Lefebvre in 1988 gewijd waren tegen de uitdrukkelijke wil in van de toenmalige Opperherder van de Kerk, Paus Joannes-Paulus II, een schismatieke daad waardoor de stichter van Écône en de vier wijdelingen van rechtswege geëxcommuniceerd waren.

Nagenoeg alle traditionalisten zijn ervan overtuigd dat de handelwijze van Benedictus XVI het bewijs is van zijn sympathie voor "de Kerk van vroeger". De vraag is of dit welk degelijk zo is. Wij hebben namelijk de grootste twijfels.

Benedictus XVI weet heel goed dat Mgr. Lefebvre indertijd alle decreten van het Tweede Vaticaans Concilie met zijn handtekening goedgekeurd heeft. De uiterst geheime besprekingen die in oktober 2009 van start gingen tussen het Vaticaan en de Priesterbroederschap van de H. Pius X met het oog op een verzoening, worden gevoerd op basis van de aansluiting (het "ralliement") van de stichter van Écône bij de conciliaire Hervorming. Op 7 september 1965, op het einde van de vierde zitting van het Concilie, zette Mgr. Lefebvre inderdaad, na Paus Paulus VI en samen met de overgrote meerderheid van de concilievaders, zijn handtekening onder de vier documenten die op die dag afgekondigd werden: de verklaring *DIGNITATIS HUMANA* over de godsdienstvrijheid, de pastorale constitutie *GAUDIUM ET SPES* over de Kerk in de moderne wereld en de decreten *AD GENTES* (over de missionering) en *PRESBYTERORUM ORDINIS* (over de priesters). Hij deed dat niet uit overtuiging, maar om zich te schikken naar de wil van de Paus... en capituleerde dus.

Dat Mgr. Lefebvre zijn handtekening onder de vier concilieteksten gezet had, zelfs onder de verklaring over de godsdienstvrijheid, raakte in november 1990 bekend. De Franse dissidente bisschop ontkende met klem dat hij de documenten ondertekend had en beweerde dat het slechts om een aanwezigheidslijst ging. Niets gekort: een fotokopie bewees dat hij inderdaad de plechtige afkondiging bekrachtigd had.¹

De stichter van Écône heeft abbé de Nantes altijd openlijk verweten dat hij oppositie voerde tegen Paulus VI: « Een zoon bekritiseert zijn vader niet », zei hij. **De waarheid is dat Mgr. Lefebvre zijn weigering van de Hervorming beperkte tot het domein van de liturgie**, van de H. Mis. Vandaag heeft Benedictus XVI alle obstakels echter uit de weg geruimd, vermits hij immers de oude *Ordo* terug toegelaten heeft, en bovendien heeft hij de excommunicaties opgeheven die de lefebvrissen opgelopen hadden door de bisschopswijdingen van 1988. Meteen verliest de tegenstand van de volgelingen van

Mgr. Lefebvre elke reden van bestaan. De overleden bisschop heeft verzuimd om vanaf het begin zijn verzet te focussen op de grote dogmatische debatten. Hij heeft nooit uitdrukkelijk en in het publiek de leerstellige nieuwlichterijen van het Concilie aangevallen, wat abbé de Nantes wél gedaan heeft.

Mgr. Bernard Fellay, de huidige voorman van de Priesterbroederschap, bevestigt dit onrechtstreeks in een interview met het tijdschrift *FIDELITER* (1 maart 2010): « Mgr. Lefebvre heeft na 1988 gezegd dat het debat op het leerstellig domein moest gevoerd worden. » Pas na 1988, dat wil zeggen na de schismatieke wijding... toen het voor Mgr. Lefebvre eindelijk duidelijk was geworden dat hij door Rome in de val gelokt was. Ondertussen had abbé de Nantes al bijna 25 jaar lang gehamerd op deze noodzaak van een oppositie op leerstellig vlak, omdat Vaticanum II gewoon onze godsdienst heeft gewijzigd! Hoeveel sterker had de KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE gestaan met een bisschop aan haar zijde!

Waarom worden die geheime besprekingen in Rome dan gevoerd? Vermoedelijk om van de lefebvrissen te verkrijgen – zoals kardinaal Garrone het indertijd van hun boegbeeld verkreeg – dat zij de KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE zouden afkeuren en veroordelen. Als dat gebeurd is, kan men eindeloos blijven verder praten over de *interpretatie* van Vaticanum II. Maar ondertussen is de Priesterbroederschap dan wel door de knieën gegaan.

Want de huidige hiërarchie wil het Concilie onder geen beding op de helling zetten. Op 27 januari 2009 loste de Permanente raad van de Franse bisschoppenconferentie al een waarschuwingsschot: « In geen enkel geval kan het Tweede Vaticaans Concilie het voorwerp van onderhandelingen zijn! » Een week later gaf het Staatssecretariaat van het Vaticaan een nota uit waarin het nog duidelijker stond: « Een volledige erkenning van Vaticanum II is vereist. »

Broeder Bruno van Jezus schreef in februari 2010 volgend commentaar:

« Wat de onderhandelingen van de Priesterbroederschap met Rome over het Concilie betreft, deze zijn goed op weg naar een "normalisering". De integristen hebben in Parijs een colloquium gehouden over "VATICANUM II. EEN DEBAT DAT MOET GEOPEND WORDEN." Echt waar? Alsof we op hen gewacht hebben om 45 jaar geleden al een geëngageerd debat te openen, toen abbé de Nantes dat initiatief nam naar aanleiding van de publicatie van de encycliek *ECCLESIAM SUAM*. Vandaag is de zaak al lang ingeleid. Het komt er alleen nog op aan om van het Gezag dat door Onze Heer Jezus Christus over zijn Kerk ingesteld is te verkrijgen dat over de dwalingen van het Tweede Vaticaans Concilie een anathema (banvloek) uitgesproken wordt. In 2009 "een debat openen" betekent dat men zich eigenlijk al verzoend heeft met de godsdienstvrijheid en haar twee aanhangsels: de oecumene en de interreligiositeit... » (*IL EST RESSUSCITÉ!* nr. 90 p. 6).

redactie KCR

(1) Een uitgebreid artikel, met de fameuze handtekening ter illustratie, vindt men op www.culturewars.com (archief van het tijdschrift *Fidelity*, artikel van pater Brian Harrison gepubliceerd in maart 1994).

DE WAARHEID OVER GALILEI

De zaak-Galilei is één van die beruchte argumenten die geregeld worden aangehaald tegen de Kerk. Antiklerikalen van alle tijden hebben getracht het beeld op te hangen van een vooruitstrevende en toegewijde geleerde die omwille van de waarheid door oubollige geestelijken veroordeeld werd tot de kerkers van de Inquisitie. Een beeld dat absoluut niet strookt met de historische waarheid.

« **D**E hemelen verhalen de glorie van God », zij verkondigen ze dag en nacht, zij tonen ze aan, zij doen ze beter kennen in haar onmetelijkheid waarvan hun eigen grootsheid het beeld en het bewijs is. De heidenen geloofden dat de hemellichamen zelf goden waren die men moest eren en vereren. De joods-christelijke Bijbel verklaart ze tot objecten van dezelfde soort als de aarde, werken van de eerste schepping, gemaakt voor de mens zoals de mens gemaakt is voor Christus en Christus is voor God.

Het mysterie van de hemellichamen blijft niettemin raadselachtig en grandioos. Van in de verre Oudheid probeert de wetenschap er zich op toe te leggen het raadsel op te lossen, ongetwijfeld in de hoop om de ontzaglijke uitgestrektheid van de hemelen op een of andere manier te herleiden tot een meer menselijke maat. Maar hoe verder de rede vordert in de oplossing van het raadsel, hoe oneindig groter het universum blijkt te zijn. En deze wedloop van de rede om een alsmear weidser heelal te veroveren is nog lang niet ten einde.

De sterrenhemel leek zich nochtans te lenen tot onze kennis ervan, leek zichzelf uit te drukken in eenvoudige termen. Hij was *licht*, dat straalt in de klaarheid van de dag en schittert in de nacht. Hij was *warmte* gelijk met het licht, en koude gelijk met de duisternis. Hij was *beweging*, met een regelmatigheid en een volmaaktheid die door de filosofen als goddelijk beschouwd werd. Hij was *materie* die schijnbaar onveranderlijk en onvergankelijk was, vrij van alle groei en afsterven die kenmerkend zijn voor onze ondermaanse wereld. Licht, warmte, beweging, materie... Alle fundamentele begrippen van onze wetenschap komen voort van de antieke

beschrijving van de hemelse fenomenen. Wat de *kracht* betreft die deze immense machine moest aandrijven, ook dit begrip kenden de Ouden maar al te goed, maar hier deden zij een beroep op « geesten » : ofwel kenden zij de hemellichamen zelf een goddelijke *energie* toe en als het ware een ziel die het beginsel van hun beweging was ; ofwel gingen zij uit van « engelen » die de hemellichamen voortbewogen en beheersten ; ofwel kenden zij aan God als

« eerste beweger » de totaliteit van de

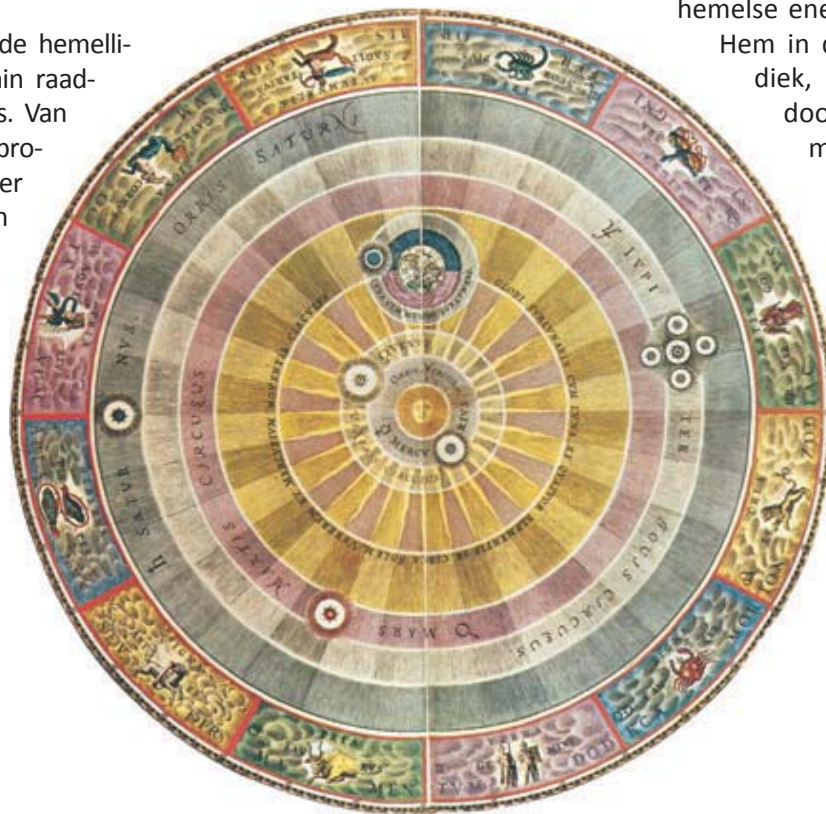
hemelse energie toe, die dan door Hem in den beginne (of periodiek, of voortdurend) werd doorgegeven aan de hele machinerie die ze op passieve wijze eeuwig door bewaarde.

Het enige wat dus nog ontbrak was een betere waarneming en meting van deze bewegingen van de hemellichamen, om zo te komen tot een juiste kennis van hun natuur. Het waren de Grieken die als eersten deze echt wetenschappelijke weg insloegen.

ZEKERHEDEN EN HYPOTHESEN VAN DE GRIEKEN

Het prototype van een mooie hypothese die zekerheid werd, is die

van de bolvorm van de aarde. Nadat Parmenides de zuivere idee van de volmaakte bol had uitgedacht maakten de astronomen de veronderstelling dat dit de vorm van de aarde moest zijn. De hypothese leek de bevestiging van verschillende waarnemingen ; zo lijken boten te verdwijnen in de zee als ze zich van ons in welke richting ook verwijderen, en de schaduw die de aarde tijdens een maansverduistering op de maan werpt beschrijft een cirkelboog. Aristoteles besloot hier reeds uit dat de aarde bolvormig is en geïsoleerd in de ruimte. Vandaag volstaat het voor ons om met een vliegtuig rond de wereld



Ons zonnestelsel volgens de theorie van Copernicus. Tekening uit de 17^{de} eeuw. De zon is wel het middelpunt waarrond de planeten draaien maar de banen blijven perfect cirkelvormig, in de beste traditie van de Oude Grieken. Het was Kepler die bewees dat de planeten in feite ellipsvormige banen beschrijven.

te vliegen om er een rechtstreekse ervaring van te hebben. En zo is de hypothese een absolute zekerheid geworden.

Deze zuivere idee van de bolvorm werd door de Grieken al gauw toegepast op de meest nabije hemellichamen. En het verrassende verschijnsel van de verduisteringen deed hen vermoeden dat alle hemellichamen hun licht kregen van de zon; de duisternis was dus niets anders dan het ontbreken van verlichting op lichamen die zelf geen licht uitstraalden.

Een grote vooruitgang was het maken van het onderscheid tussen enerzijds duizenden vaste sterren in het "hemelgewelf" (die de sterrenbeelden vormen die sinds onheuglijke tijden bekend zijn) en anderzijds zeven *zwerfende* hemellichamen – vandaar hun Griekse naam *planeten*: de zon, de maan, Mercurius, Venus, Mars, Jupiter en Saturnus.

« *De verhoudingen van deze zeven hemellichamen onder elkaar en met de aarde vormden het voornaamste en bijna exclusieve onderwerp van de astronomie van in de Oudheid tot op de drempel van de 19^{de} eeuw. Geen enkele andere tak van de natuurwetenschap is zo nauw vermengd geweest met de algemene vooruitgang van de beschaving en het denken als de theorie van de planetaire systemen* » (Paul Couderc, *Histoire de l'astronomie*, 6^{de} uitg. Parijs 1974, p. 47).

Om vooruitgang te boeken moest men hypothesen formuleren, en dan bekijken of die overeenstemden met de waarneming van de beweging van de hemellichamen. De Grieken liepen warm voor dit soort oefeningen, en ze overtroffen daarbij alle andere volkeren.

PHILOLAOS VAN CROTON (ca. 410 v. Chr.) meent dat een groot vuur, het *vuur van Zeus*, het middelpunt van het heelal vormt en de bron van het licht is. De aarde draait rond dit vuur in vierentwintig uur, wat de opeenvolging van dag en nacht verklaart. De andere hemellichamen draaien op dezelfde manier rond, aan onderling verschillende snelheden. Maar zijn verklaringen zijn nog te zeer vermengd met mythologie.

EUDOXUS VAN CNIDUS (ca. 380 v. Chr.) houdt vast aan de schijnbare realiteit; hij ziet de aarde als het onbeweeglijk centrum van alle bewegingen van de hemellichamen en maakt er het referentiepunt van zijn astronomie van. Dit fundamenteel *geocentrisme* vereist de ingewikkelde uitwerking van een opeenvolging van cirkels.¹

We moeten in dit verband onderstrepen dat de berekeningen van de Alexandrijn Claudius Ptolemaeus (+40 n. Chr.), die dit geocentrisch systeem en dit concept van de *volmaakte cirkelvormige beweging* van alle hemellichamen volledig toepaste,

een zo nauwkeurig overzicht van de stand van de sterren op elk moment opleverden dat zij tot op vandaag aan de zeevaarders de praktische astronomische boeken hebben bezorgd die zij nodig hebben. Vijftien eeuwen lang werd het "Ptolemeïsch systeem" daarom als de waarheid beschouwd.

Om de opeenvolging van dag en nacht op een eenvoudiger manier te verklaren stelt HERACLITUS (ca. 300 v. Chr.) zich voor dat de aarde rond haar as draait. « *Hij draait de aarde rond als een tol* », roept Aëtius uit – en inderdaad, wat een durf! Deze zienswijze maakt het bovendien overbodig om de sterren en de zon tot zo'n geweldige bewegingen te verplichten. Het lijkt er op dat Heraclitus, door eenvoudig de gevolgen te onderzoeken, ook tot de gedachte kwam dat de andere planeten rond de zon draaien; alvast Venus, wat zou verklaren dat men deze planeet ziet opkomen vóór de zon en ondergaan na de zon, en altijd in de buurt ervan. Buitengewone intuïties eerder dan berekeningen, en hoe dan ook kon hij ze niet bewijzen.

ARISTARCHUS VAN SAMOS (310-230 v. Chr.) tenslotte is van oordeel dat de aarde in één jaar tijd rond de zon draait maar dat deze beweging ons niet openbaar wordt door zichtbare veranderingen in de plaats die de andere hemellichamen innemen, omdat het hemelgewelf zo oneindig ver weg is – een vermoeden dat hij als allereerste uitspreekt. Zo is de zon als het ware verloren in een immense kosmos; de planeten beschrijven rondom haar *volmaakte cirkels* die veel gemakkelijker zouden moeten te berekenen zijn dan de ingewikkelde hulp-cirkels van het systeem van Ptolemaeus. Het *heliocentrisme* van Aristarchus loopt echter vast op de onmogelijkheid van een dergelijke berekening die de overeenkomst tussen de theorie en de realiteit kan bewijzen. De idee dat de aarde rond de zon draait in plaats van omgekeerd zou daardoor gedurende achttien eeuwen, niet onterecht, als verdacht beschouwd worden.

Het raadsel zal pas opgelost worden ten koste van een wrede verloochening van het Griekse ideaal van een perfect geometrische wereld. Voor de Grieken bestond de schoonheid van het heelal erin dat alles onbeweeglijk centrum, cirkel of bol is... Maar neen, de zon is niet exact het middelpunt van het systeem! En neen, zij is niet absoluut onbeweeglijk! Neen, de planeten beschrijven geen volmaakte cirkels, verre van zelfs! Onder de druk van de astronomische waarnemingen zal men moeten inbinden, maar enkel om achteraf een mooiere vorm van de Griekse basisintuïtie terug te vinden. Ondertussen zijn *heliocentrisme* en *geocentrisme* mekaar waard.

(1) De bewegingen van de planeten aan het uitspansel konden niet verklaard worden met zuiver cirkelvormige banen alléén: uit de waarneming bleek dat zij zich soms sneller en soms trager (lijken te) bewegen, en soms zelfs achterwaarts. Dit werd opgelost met de theorie van de *epicykels* of hulp-cirkels: tijdens hun beweging rond de aarde zouden de planeten ook nog in kleinere cirkels ronddraaien. Degene die deze theorie het meest gedetailleerd uitwerkte, was Claudius Ptolemaeus.



Nicolaus Copernicus.

DE GROTE GROEICRISIS VAN DE STERRENKUNDE

Paul Couderc, een alom bekende atheïst, stapt zonder verpinken maar niet zonder bijbedoelingen over de volgende vijftien eeuwen heen: « *Na het verval van de Griekse beschaving, nadat hun geestelijke veroveringen, hun methode en hun ideaal vergeten waren, spreidt zich over het menselijk denken de ontzaglijke nacht van de middeleeuwen uit* » (op. cit., p. 72). Hij is gehaast om, na het klerikale en dus "obscurantistische" intermezzo van de Christenheid, te spreken over « *de Renaissance die de terugkeer van de intellectuele vrijheid inluidt* » (ibid.).

De waarheid is helemaal anders. De middeleeuwen maakten langzaam maar zeker vooruitgang in de studie van de wetenschappen, terwijl de Renaissance ei zo na alles compromitteerde door op een onredelijke manier te dwepen met mythologie, gnosis en magie (een erfenis van de Oudheid). De middeleeuwen eerden de vrijheid van het onderzoek, met behoud van de discipline van de rede. De Renaissance verheerlijkte de individuele ongebondenheid ook op dit terrein, met het grote risico dat de toekomst van de waarnemingswetenschappen – die op dat moment in volle bloei waren – voor lange tijd in opspraak zou gebracht worden.

Couderc zelf legt trouwens drie bladzijden voordien (pp. 69-71) de ware reden van de stilstand van de astronomie uit. De Grieken waren zo gepassioneerd door *goddelijke geometrie* dat zij niet in staat waren om de wetten van de dynamica te ontdekken. Hun onwetendheid op het vlak van zowel de aardse als de hemelse dynamica vloeit daaruit voort. De beperktheid van hun waarnemingsinstrumenten is

slechts een secundaire oorzaak. Klerikalisme en laïcisering van de wetenschap hebben met dit probleem dus helemaal niets te maken.

Bepaalde scherpzinnige geesten, die door de Renaissance genegeerd werden, hadden al in de middeleeuwen het basisbegrip van de moderne dynamica gevonden: zij spraken heel juist over *impetus*, "impuls", "neiging", "drang". Lang vóór Newton hadden zij een voorgevoelen van de *universele zwaartekracht*, de aantrekkingskracht zonder de welke er geen exacte wetenschap van de hemellichamen kan bestaan (cf. Ph. Decourt, *La véritable histoire du Procès de Galilée*, pp. 17-22). De Fransman Jean Buridan (†1342) onderwees al wat Newton opnieuw zou uitvinden en verduidelijken: het grote beginsel van de *inertie* van de lichamen en het universeel karakter ervan zowel in de hemelse als de aardse mechanica (cf. Georges Salet, *L'Affaire Galilée*, in *De Rome et d'ailleurs*, mei-juni 1980).

De crisis kwam voort uit de halsstarrigheid waarmee de sterrenkundigen de beweging van de hemellichamen enkel op een "ideale" manier wilden beschouwen, in de geest van de Grieken. Ze zagen de planeten als lichte, om zo te zeggen *vluchtige* lichamen die ontsnapten aan alle wetmatigheden van de aardse objecten. En hun onveranderlijke beweging moest *a priori* cirkelvormig zijn. Zolang deze door en door Griekse mentaliteit de geesten beheerste, bleef het geocentrisme overheersen. Het had als argumenten pro de waarneembare beweging van de hemel, de meest nauwkeurige en praktische berekeningen (de enige ook die bruikbaar waren), het gezag van Aristoteles en tenslotte de taal van de Bijbel en de traditionele interpretatie ervan door de kerkvaders.



Johannes Kepler

Dat betekende niet dat geen algemene vrijheid werd gegeven aan de astronomen om andere hypothesen naar voren te schuiven, op voorwaarde echter dat de theorie overeenstemde met de ervaring: « *Hoewel die hypothesen [van Ptolemaeus] de verschijnselen lijken te redden* », schreef de H. Thomas van Aquino, « *mag men niet bevestigen dat zij waar zijn, want men zou misschien de waarneembare bewegingen van de hemellichamen kunnen verklaren op andere manieren die de mensen nog niet uitgedacht hebben.* » Een echt wetenschappelijk standpunt... van een « middeleeuwer » !

Nicolaus COPERNICUS (1473-1543), die een man van de Kerk was (hij was kanunnik) en die de werken van al zijn voorgangers, de Grieken zowel als de scholastieke auteurs, grondig had gelezen, had opnieuw de stoutmoedigheid om « *De omlopen van de hemellichamen* » te berekenen (« *De revolutionibus orbium coelestium* », geschreven in 1530 maar pas uitgegeven in 1543). Daarbij nam hij als referentiepunt de zon, die hij beschouwde als het centrum waarrond alle planeten cirkelvormige of beter ovale banen moesten beschrijven, tegen een constante snelheid. Hij was overtuigd van de waarheid van zijn theorie... omdat ze zo eenvoudig en zo mooi was ! Helaas : om zijn berekeningen te doen overeenstemmen met zijn waarnemingen was hij verplicht om zijn systeem ingewikkelder te maken ; hij moest op zijn beurt een beroep doen op reeksen epicykels of hulpcircels, die tenslotte nog talrijker waren dan die van Ptolemaeus (cf. Arthur Koestler, *The Sleepwalkers*, 1959, Fr. vert. p. 668).

De tijd waarin Copernicus leefde was gek op nieuwe dingen. Het heliocentrisme was in de mode, maar niemand bekommerde zich erom de berekeningen van de Poolse kanunnik van naderbij te bekijken. De eminente en zeer gewetensvolle Deense astronoom Tycho Brahe (1546-1601), die dat wél deed, was er zo ontgoocheld door dat hij het systeem van Copernicus, waarbij de planeten nog doller rond de zon draaiden dan ze dat bij Ptolemaeus rond de aarde deden, krachtdadig verwierp: « *De mening van Copernicus is absurd* », luidde zijn verdict.

DE GEBOORTE VAN DE MODERNE ASTRONOMIE

Evenmin als zijn voorgangers was Johannes KEPLER (1571-1630) helemaal losgekomen van het Griekse idealisme. Men ziet dat goed aan de vele naïeve veronderstellingen waaraan hij zich in het begin overgaf. Maar het was de nauwkeurigheid van de talloze astronomische waarnemingen die hij erfde van Tycho Brahe² én die hij zelf deed, die hem uiteindelijk leidde tot een bijna exact en relatief eenvoudig begrip van de beweging van de hemellichamen. Hij moest enkel – en daarin legt zijn onster-

felijke roem – breken met de heersende opvattingen van de cirkelvormige beweging en de constante snelheid van de planeten. Een mentale revolutie en een sprong in het onbekende !

Zijn drie beroemde wetten maakten het heliocentrisme van Copernicus eindelijk aanvaardbaar, maar het moest wel grondig gecorrigeerd worden. De planeten beschreven *elliptische* banen aan *veranderlijke* snelheden, in functie van hun afstand tot één van de brandpunten van het systeem waar de zon te situeren was. We schrijven 1614-1616. Voor de eerste keer kon de heliocentristische theorie ernstig genomen worden : de berekeningen kwamen overeen met de gegevens van de waarneming, volgens geometrische figuren die misschien wel niet volmaakt waren maar wel relatief eenvoudig. « *Door deze drie wetten leren we het zonnesysteem in zijn grootse eenvoud kennen. De epicykels vallen voorgoed in het niets en het dogma van de cirkelvormige en eenvormige beweging is overwonnen* » (Couderc p. 92).

Maar deze zeldzame geometrische figuren, deze onafgebroken veranderingen in de snelheid vereisten dat men op zoek ging naar de reden van hun bestaan. Voor de Griekse geest was de cirkelvormige en constante beweging een vanzelfsprekendheid (men kan zich afvragen : waarom eigenlijk ?). Maar de ellipsen en hun versnelling, of beter gezegd deze voortdurende *versnelling in vaart en in richting*, legde de idee op van een *mechanische* en niet langer een metafysische oorzaak : krachten die in beweging waren en niet langer engelen of geesten die sferen droegen ! Kepler legde op deze weg al een hele afstand af maar hij stierf te vroeg, vervolgd door zijn protestantse tijdgenoten, arm en roemloos.

« *Zijn te kort leven liet hem niet toe de ondernomen taak tot een goed einde te brengen. In zijn Astronomia Nova voorzag hij al de wet van de universele zwaartekracht. Hij probeerde een verband te vinden tussen de zwaartekracht van de aarde en de aantrekkingskracht die de zon op de planeten uitoefent. Vertrekkend van die ideeën en deze wetten zal Newton, tachtig jaar later, met de wet van de universele zwaartekracht de eindsynthese verwezenlijken waarvoor Kepler de tijd niet meer had* » (Decourt p. 27).

AFREKENING MET GALILEI

In heel deze groeicrisis was Galileo GALILEI (1564-1642) geen voorloper, geen geniale ontdekker, maar integendeel een reactionair en een subversieveling. Op het moment zelf waarop *zijn vriend* Kepler zijn schitterende ontdekkingen publiceerde (1609 : twee eerste wetten), onderwees Galilei zonder enige schaamte een routinematig geocentrisme.

(2) Kepler was in 1600 benoemd als assistent van de Deense geleerde in Praag. Na de dood van Brahe volgde hij hem op.

Pas in 1613, nadat hij – overigens na vele anderen³ – de zonnevlekken en hun beweging had waargenomen, nam hij met veel tamtam het heliocentrisme aan dat toen volop in de mode was. Maar hij eiggende het zich toe, hij maakte er zijn persoonlijke theorie van en zijn stokpaardje tegen alle anderen in, tot meerdere eer en glorie van zichzelf... zonder dat hij het echter goed begrepen had en zonder dat hij het aangetoond of bewezen had.

Ongetwijfeld heeft hij enkele waardevolle ontdekkingen gedaan: het reliëf van de maan, de fasen van Venus, de variaties in de diameter van de planeten. Bepaalde van zijn theorieën waren echter zo verkeerd dat men ze vandaag liever verzwijgt...⁴

Hij zou dus deel uitgemaakt hebben van de verdienstelijke astronomen van zijn eeuw wanneer hij zich gehouden had aan wijze besluiten. Allereerst, dat de hemellichamen van geen andere natuur zijn dan onze aarde, dat zij niet glad of onvergankelijk zijn en bijgevolg dus ook niet ontsnappen aan de wetten van de mechanica (maar bij dat laatste punt staat hij zelfs niet stil). En ten tweede dat zulke ontdekkingen de waarschijnlijkheid van het heliocentrisme sterk bevorderen. Hij zou in dat geval tot aan zijn dood geleefd hebben zoals hij begonnen was, hogelijk geëerd door de pausen en het hof in Rome, door de jezuïeten en door de intellectuele elite van Europa.

Men zou hem zijn talloze onverdraaglijke opschepperijen vergeven hebben; hij was namelijk gewoon om alle ontdekkingen van de grootste genieën van zijn tijd op zijn eigen rekening te schrijven, tot en met de uitvinding van de sterrenkijker die aan de basis lag van zijn roem in 1610.⁵ Men zou geglimlacht hebben om zijn hoogmoed die hem tot zoveel dwaze uitspraken verleidde; zo schreef hij: « *U kunt er niets aan doen, meneer Sarsi, het is aan mij alleen gegeven om alle nieuwe fenomenen van de hemel te ontdekken, en alle anderen komen er niet aan te pas. Zo luidt de waarheid, en noch de boosaardigheid noch de jaloezie kunnen die de mond snoeren* » (Salet, art. cit., p. 21).

Maar wat onvergeeflijk is en wat van Galilei het prototype maakt van de charlatans die de vooruitgang van de wetenschap immens grote schade berokkenen, is zijn hardnekkig dogmatisme. Hij verdedigde op fanatieke wijze zijn “nieuwe” idee van de *constante (!) en cirkelvormige (!) beweging van de planeten rond de zon* en maakte van deze theorie een absolute waarheid, waarover niet gediscussieerd kon worden; ze was vanzelfsprekend, want dat was nu eenmaal zijn vooringenomen standpunt. De anderen waren verplicht hem te geloven zonder



De H. Robertus Bellarminus (1542-1621),
jezuïet en kardinaal, theoloog en fel bekamper
van de protestantse dwaalleer.

bewijs, tegen elk bewijs in, met volkomen misprijzen voor de bewijzen die door anderen werden aangebracht. Wie tegenwerpingen maakte of aarzelde werd door hem belachelijk gemaakt, en diegenen op wie hij zich inspireerde (zonder hen zelfs goed begrepen te hebben) behandelde hij met minachting of negeerde hij. Hij is het model zelf van de geleerde met achtervolgingswaan.

Zo probeert hij tot op zijn proces in 1633 Copernicus in diskrediet te brengen, om niet toe te geven hoezeer hij bij de Poolse geleerde in het krijt staat. En het staat vrijwel vast dat hij Copernicus nooit begrepen heeft. Op dezelfde manier misprijst hij vanuit de hoogte de schitterende ontdekkingen van Kepler, die dacht dat Galilei zijn vriend was en die door de Italiaan na zijn dood overladen werd met sarcastisch commentaar, alles uitsluitend uit jaloezie en dwaze hoogmoed.

Dat zou nog allemaal niets zijn als hij niet door die manier van doen het heliocentrisme, dat toen volop doorbrak, verstrikt had doen raken in volkomen voorbijgestreefde denkbeelden. Die deelde hij trouwens met zijn meest bekrompen tegenstanders, in het bijzonder de obsessie van de “ideale” constante en cirkelvormige beweging die alle berekeningen vervalste. Of het onbegrip voor de *evenwaardigheid van de hypothesen* die kardinaal Bellarminus (de H. Roberto Bellarmino, kerkleraar) hem probeerde aan het verstand te brengen op basis van de H. Thomas

(3) Thomas Harriott in 1610, Johannes Fabricius in 1611; Fabricius publiceerde over zijn waarnemingen in juni 1611. – (4) Zo verklaarde Galilei het fenomeen van de getijden door het feit dat de aarde tegelijkertijd rond de zon draaide en om haar eigen as. Hij dreef de spot met Kepler, die terecht vermoedde dat een geheimzinnige invloed van de maan de ware reden was, en noemde dit « nutteloze fictie ». – (5) De verrekijker werd uitgevonden door de Hollandse brillenmaker en lenzenslijper Hans Lipperhey in 1608. Hij demonstreerde de militaire voordelen ervan aan Prins Maurits en maakte van zijn uitvinding een commercieel succes. In 1609 werd een exemplaar in Venetië te koop aangeboden. Galilei kon er de hand op leggen, demonteerde de kijker en maakte hem dertigmaal krachtiger. De eigenlijke uitvinder was hij dus helemaal niet.

van Aquino.⁶ Maar neen, zijn eigen theorie moest de enig ware en de enig juiste zijn, zonder dat welke andere hypothese ook zelfs nog maar mogelijk kon zijn – en zonder dat hij ook maar één exacte berekening kon voorleggen.

Galilei vond het zelfs beneden zijn waardigheid om bewijzen te leveren. De reden was dat hij er geen enkel had, zoals Arthur Koestler aantoonde. Het was de opdracht van de anderen om de onjuistheid van zijn theorie te bewijzen! Toen hij zich uiteindelijk echter gedwongen zag om zijn argumenten te publiceren, kwam hij met zo'n valse en stompzinige bewijzen voor de dag dat hij het heliocentrisme – “zijn” heliocentrisme – voorgoed dreigde te compromitteren. Gelukkig waren er anderen die deze theorie op een heel andere manier verklaarden en staafden. Galilei's verklaring van de getijden, waarvan Paus Urbanus VIII⁷ hem vruchteloos probeerde afstand te doen nemen (en waarin de H. Vader zich een beter geleerde toonde), was ronduit onzinnig en stemde zelfs niet overeen met de gewone waarneming van het verschijnsel. Zijn verklaring voor het mirakel van Jozua die de zon tegenhield toont vanwege de Italiaan een complete onwetendheid aan over de elementaire wetten van de aardse mechanica, waarvan hij zich nochtans opwierp als de ontdekker.

Waarom dan dat eindeloos opnieuw voorgeschiedelde schandaal? Omdat de Kerk hem, en via hem Copernicus, veroordeelde voor hun heliocentrisme dat beschouwd werd als een ketterij. Het feit van die dubbele veroordeling is historisch juist. Maar de reden ervoor was dat Galilei, bij gebrek aan de bewijzen en berekeningen waarop echte geleerden en grote uitvinders hun theorieën steunen, probeerde om het gezag van Paus en kardinalen te mobiliseren, hun bescherming en hun vriendschap in te roepen, een *imprimatur* van hen los te peuteren om zijn systeem op te leggen. Nog altijd gehinderd door dezelfde machteloosheid iets ter verdediging van zijn thesis aan te brengen, begon hij daarna van leer te trekken tegen de H. Schrift (die een andere taal sprak), tegen de Kerkvaders (die de tegengestelde opinie volgden), tegen alle mensen die er een andere mening op nahielden dan de zijne en die *dus*

in zijn ogen slechte katholieken waren, en uiteindelijk tegen de Paus zelf die zijn dwaze theorie van de getijden niet wou begrijpen!

Galilei ging zo te keer dat het heliocentrisme voor de eerste keer een antichristelijk karakter kreeg en dat de wetenschap de vijand van het geloof leek te zijn. Hoe zou de Kerk dat hebben kunnen verdragen? En als zij zich aan de kant van de ideeën van de hoogmoedige kwakzalver zou geschaard hebben, dan zou men vandaag lachen met haar naïviteit en zou men zeker veel nadruk leggen op de absurditeiten van Galilei.

Tegelijk met de veroordeling van de provocateur Galilei verbood de Kerk het onderricht van het heliocentrisme, en dat is een spijtige zaak: Descartes, pater Marin Mersenne, Pierre Gassendi en de jezuïeten hebben zich onderworpen aan dit voorschrift, en het zou de protestant Newton zijn die de roem verwierf van de grote ontdekkingen waar zij nog slechts een stap van verwijderd waren. Maar bij wie ligt de fout? De veroordeling van Galilei, die meer een bedrieger dan een geleerde was, diende uiteindelijk de echte wetenschap en verplichtte het oprukkend heliocentrisme ertoe doorslaggevende bewijzen te leveren.

De zaak-Galilei werd jammer genoeg een wapen in de antiklerikale strijd. De Italiaan geniet enkel nog bekendheid omdat hij, ocharme, op de vingers getikt werd door kerkelijke prelaten die in feite te veel van hem hielden. Alleen de vijanden van de Kerk en de modernisten die in de hoogste geledingen van de Kerk doorgedrongen zijn om haar te vernietigen, rakelen dit “schandaal” nog op. Het is dan ook een schande dat de Rooms-katholieke Kerk er ernstig aan denkt deze onruststoker te rehabiliteren en de Wetenschap vergiffenis te vragen voor zijn veroordeling!

abbé Georges de Nantes
november 1980

* * *

Paus Joannes-Paulus II rehabiliteerde Galilei inderdaad in 1992. In 2008 was er zelfs sprake van dat er een standbeeld voor de Italiaan zou opgericht worden in de Vaticaanse tuinen, maar dat plan ging (gelukkig) niet door.

(6) « Wanneer het echt aantoonbaar zou zijn dat de zon zich in het centrum van de wereld bevindt en niet de aarde, en dat de zon niet rond de aarde draait maar de aarde rond de zon, dan zeg ik dat men met veel aandacht zou moeten te werk gaan om de Schriften te verklaren die in tegenspraak lijken met zulk een bewijs; en we zouden eerder moeten zeggen dat we de Schriften niet begrijpen dan te beweren dat wat aangetoond is fout zou zijn. Maar ik geloof niet dat zulk een bewijsvoering bestaat zolang ze me niet wordt voorgelegd » (brief aan Catharina van Lorreinen). Met andere woorden: openheid voor alternatieve theorieën, maar enkel mits bewijzen. Een correct standpunt dat aantoonde dat de katholieke geestelijkheid helemaal niet “blind” was voor de wetenschappelijke waarheid! – (7) Maffeo Barberini, paus van 1623 tot 1644, « de paus van de intellectuelen », beschermer van kunsten en wetenschappen en zelf ook een man met grote belangstelling voor de astronomie.